

26.10. 2019

cyklotrasa (délka trasy 62,1 km, stoupání 1 027 m, klesání 1 027 m, čas 4:43 h)

- 0,000 km start Rekreační středisko Rybník, (533 m)
- 3,200 km cyklo 36 Mostek, (517 m), cca 200 m od odbočky vlevo starý kamenný most (14 m dlouhý a 5 m široký) přes Radbuzu z roku 1809, obnovený po roce 1990. Most je jediným pozůstatkem zaniklé osady "Schwanenbrückl", která ležela v údolí Radbuzu při silnici mezi obcemi Rybník a Smolov. Skelné hutě se v místě připomínají již koncem 16. století, v 17. století zde byl založen dvůr. Osada měla před válkou 49 usedlostí. Po odsunu německého obyvatelstva sice ves získala nové české jméno ale kvůli blízkosti hraničního pásma nebyla natrvalo dosídlena a koncem 50. let byla zbořena. Dnes je její prostor hustě zarostlý stromovím. Jediným stojícím objektem je dnes hájovna asi 200 metrů severně při silnici na Smolov. Pokračujeme vlevo po cyklostezce 36.
- 3,900 km cyklo 36 Nad Mostkem, (568 m)
- 5,200 km cyklo 36 přírodní rezervace Nad Hutí, (709 m), vlevo od cesty se rozprostírá přírodní rezervace na svahu stejnojmenného výrazného hřebene v CHKO Český les. Své jméno dostala podle nedaleké sklářské huti a na historických mapách ji lze najít jako Jánskou Hut. Nedávno zde byl objeven náš největší lišejník důlčatec plicní. V rezervaci žije například výr velký, holub doupňák a lejsek malý.
- 7,300 km cyklo 36 Býv. Václav, (775 m), osada Václav stávala na okraji plešské náhorní planiny, v sedle mezi vrchy Velký a Malý Zvon. Po administrativní stránce spadala pod obec Pleš, dnes část města Bělá nad Radbuzou. Osada byla založena na konci 18. století na pozemcích vlastněných Václavem Kocem z Dobřše, po němž dostala své jméno. Před druhou světovou válkou se zde uvádí 61 stavení, po vysídlení německého obyvatelstva a vytvoření hraničního pásma v padesátých letech dvacátého století byla srovnána se zemí.
- 8,900 km cyklo 36 Pleš - bývalá obec, (745 m), osada na náhorní planině při česko-německé hranici vznikla pravděpodobně ve 2. polovině 16. století, nicméně nejstarší zmínka o Pleši se vztahuje až k roku 1609. V roce 1930 měla Pleš 105 domů, 707 obyvatel německé národnosti, 8 české a 11 cizinců. V obci byl hostinec Gasthof Flor, dvě hájovny, dva mlýny, škola, celní úřad a dva kostely. Po druhé světové válce a odsunu Němců byla obec znovu dosídlena. Toto období je spjaté s pašerákem a převaděčem Josefem Zikou, který byl hajným v Pleši. Po spuštění železné opony v padesátých letech byla ves zlikvidována a sídlila zde jednotka pohraniční stráže. Dochoval se pouze jediný dům ve kterém se nachází penzion. Restaurace otevřena od 10:00 do 19:00.
- 9,300 km cyklo 36 kaple Panny Marie, (743 m), původně zde byla v roce 1798 postavena dřevěná kaple, později byl zbudován kostel, který byl vysvěcen roku 1906. Po válce se v 50. letech ocitla vesnice Pleš v hraniční zóně a byla kromě budovy hájovny (dnes pension) srovnána se zemí. Dnešní obnovená kaple byla vysvěcena 25. června 2016.
- 9,400 km cyklo 36 Pleš - nám. přírody, (743 m), hřbitov Pleš s pozůstatky kostela sv. Jana Křtitele, u cesty socha sv. Jana Nepomuckého
- 10,800 km cyklo 36 Pod Pleší, (698 m)
- 13,400 km cyklo 36 Železná Huť, (542 m), **Železná** nebo též **Eisendorfská Huť** se rozprostírala 2 km jižně od osady Železná (ke které patřila), na horním toku Železného potoka. Byla nejstarší sklářskou hutí panství Újezd Svatého Kříže - zmiňována je už v roce 1591. V roce 1717 je uváděna výroba 599 truhel obyčejných okenních čoček, 4 600 kusů průhledných čoček a 5 323 pivních sklenic, to vše osmi sklářů. V roce 1743 se nájemcem sklářské hutě stal Eliáš Zahn. O zdejších sklářích se píše jen to nejlepší - byli skutečnými mistry. Svatokřížský zámek zásobovali luxusním zbožím v podobě svicnů, lustrů, vinnými sklenicemi s karafami aj. Po roce 1800 se tady vyrábělo tabulové sklo, duté sklo a okenní čochy. V roce 1839 je sklárna popisována jako opuštěná, kolem které stojí 14 chalup s 69 osadníky. Sklárna na Železné Huti byla naposledy obnovena v roce 1871, kdy ji měl v nájmu František Schrenk. Na přelomu 19. a 20. století byly zdejší lesy už vytěžené a tak provoz byl definitivně zastaven pro nedostatek dřeva. Osadníci se přesunuli o kus dál - sklářské domky rozebrali a znovu postavili v nedaleké Železně. Po zániku sklářské huti tady majitelé svatokřížského panství vystavěli zemědělské objekty. V roce 1930 je v Eisendorfské Huti uváděno pouhých 6 domků a 42 obyvatel německé národnosti. Po spuštění železné opony zde zaujala sestava rota Pohraniční stráže. V 60. letech byla pohraniční jednotka v rámci reorganizace zrušena. Areál záhy ale začal sloužit jako pionýrský tábor, což je poněkud i zvláštní, když vezmeme v úvahu blízkost státní hranice - něco přes 1 km.

Pamětníci vypovídají, že okolo tábora stály bílé natřené kolíky - překročení této linie znamenalo odjezd domů. Areál je i v současnosti využíván jako rekreační středisko, a to poté, co jej koupil soukromý majitel a provedl rekonstrukci. Pietním místem osady je malebná kaplička.

- 15,900 km cyklo 36 Železná, (517 m)
- 16,400 km cyklo 36 Železná - rozc., (506 m), obora Srdíčko je veřejně přístupná přes Park smíření. Na 113 ha se vyskytuje mnoho vzácných druhů rostlin a živočichů. Vstup volný.
- 18,500 km cyklo 36 V Luh - rozc., (502 m), dále pokračujeme po cyklostezce 36
- 21,600 km cyklo 36 Obora Diana, (513 m), obora Diana vznikla v roce 1996 na místě původního kamenolomu. Na 25 ha převážně zalesněného území dnes žije 25 až 30 ks muflonů.
- 22,300 km cyklo 36 Diana, (528 m), cca 290 m od rozcestníku se nachází **zámek Diana**. První zmínka o klasicistním loveckém záměku je z roku 1742. Byl postaven podle návrhu známého architekta Jana Blažeje Santiniho. Po roce 1948 byl zámek zestátněn a sloužil jako domov důchodců. Od roku 1992 je opět v rukou potomků původních majitelů Kolowratů, kteří začali s pozvolnou rekonstrukcí. Objekt je postaven na půdorysu rovnomanného kříže s kupolí, která je zakončena kovovým sedícím jelenem. Interiér zdobí malby a fresky Diany, bohyně lovu. Zámek obklopuje rozlehlý anglický park s exotickými druhy stromů. 120 m od rozcestníku se nachází dřevěná **kaple Diana**. Dřevěná kaple byla postavena v r. 1939. Nechal ji vyrobit ve svém dřevozpracujícím podniku v Dianě sám hrabě Jindřich Kolowrat. Kaple je zasvěcena Matce Boží a svatě Žofii.
- 26,600 km cyklo 36 Svatá Kateřina, (507 m), ves situovaná v údolí Kateřinského potoka 5 km západně od Přimdy. Jméno obce odvozeno od kostela sv. Kateřiny, který tvoří výraznou dominantu vsi. Nejstarší dějiny lokality jsou zcela neznámé a začínají snad již ve 12. stol. Z tohoto období pocházejí fragmenty románských sloupů, zasazené před vstupem na místní hřbitov. O osudech této prastaré svatyně není nic známo. V historických pramenech se lokalita objevuje první k roku 1306. Tehdy přijímají na přání Bohuslava Švamberka benediktini z Kladrub poustevníky Radoslausa a Branisiuse z poustevny pod Přimdou. Poustevna, která stávala právě v místech pozdější osady Sv. Kateřina, připadla potom kladrubskému klášteru. Kladrubští benediktini zde založili probošství s kaplí sv. Marie. Kolem pol. 14. stol. byla kaple rozšířena a zasvěcena sv. Kateřině. Rychlý konec rozvoji řádového statku přinesly husitské války. Na konci 16. stol. se do těchto míst vrací opět život. Švamberkové zde založili sklárny, zmiňované od roku 1580. Ze sklářských domků se postupem času vyvinula zemědělská osada Sv. Kateřina. V roce 1930 měla obec 93 domů a 557 obyvatel. Součástí obce jsou dnes také tzv. Kateřinské domky (Katharinahäusern), které byly původně samostatnou místní částí obce. Jedná se o zástavbu soustředěnou u křižovatky s hlavní silnicí z Přimdy do Rozvadova. Od roku 1992 je obec Kateřina nazývána opět Sv. Kateřinou. Kostel sv. Kateřiny - původně středověký kostel, barokně přestavěn kolem r. 1792 za přispění Kolowratů, majitelů panství. Jednoduchá stavba ukončená trojbokým presbytářem, se štíhlou hranolovou věží s cibulovou bání. Zařízení kostela pochází z 18. a 19. stol. V podlaze je zasazeno velké množství barokních náhrobků, které upomínají na císařské výběrčí cla z nedalekého Rozvadova a na duchovní správce kateřinské farnosti.
- 28,400 km cyklo 2238 Miliře, (600 m), telekomunikační ocelová věž, která zároveň slouží jako rozhledna, byla postavena v roce 2001. Z výšky 25 metrů nad zemí můžete obdivovat výhledy na zříceninu Přimda, Český les nebo přilehlé Německo. Výstup na vyhlídkovou plošinu je umožněn po tři ramenném schodišti z pororostů se 126 schody.
- 31,700 km cyklo 2238 Pod Ovčím kopcem, (683 m)
- 33,600 km cyklo 2238 Smířčí kříže, (691 m), před plotem domu č. 196 u silnice z Přimdy na Novou Ves. Podle pověsti stojí kříže na hrobě dětí, které zabila jejich matka, protože je nemohla uživit.
- 33,700 km cyklo 2238 Přimda - nám., (698 m), **kostel sv. Jiří** - je zmiňován roku 1369. Jeho základem se zřejmě stala původní gotická kaple, ve 14. stol. byl několikrát přestavován. Kostel s mohutnou věží je dominantou přimdského náměstí. Věž byla zvýšena v letech 1824 až 26. V interiéru zaujmou okenní vitráže s mozaikami českých světců sv. Vojtěcha, sv. Jiří a sv. Václava.
- Socha sv. Jana Nepomuckého** - kamenná socha z roku 1734, která se nachází před kostelem sv. Jiří v Přimdě.
- Kamenná kašna** - je spolu s kamenným zábradlím zařazena v seznamu národ. kulturních památek.
- Info centrum** - otevřeno každý den 9:00+12:00, 12:30+17:00, tel.: +420 725 966 455

Restaurace Modrá Laguna - otevřeno Po až Čtvr 11:00 až 22:00, Pá až Ne 11:00 až 23:00

34,500 km NS Přimda Kaple Panny Marie, (734 m), kapli z roku 1852 nechal postavit místní stavitel Thurner. Byla obnovena v roce 1993

35,000 km NS Přimda zřícenina hradu Přimda, (832 m), zřícenina hradu Přimda je pozůstatkem nejstaršího kamenného hradu na území České republiky. Mohutná věž donjonu byla postavena v 1. polovině 12. století z velkých kamenných kvádrů. V 15. a 16. století byl hrad přestavován a na konci 16. století byl opuštěn. Jedná se o jedinečnou památku románské architektury vytvářející spolu s vrchem Přimda výraznou krajinou dominantu kraje. Díky své výjimečnosti byla zřícenina hradu Přimda v roce 1962 zařazena na seznam národních kulturních památek České republiky.

35,500 km NS Přimda Kaple Panny Marie, (734 m)

36,300 km NS Přimda Přimda - nám., (698 m)

38,900 km cyklo 2238 křižovatka, (600 m), pokračujeme rovně po cyklostezce 2235A

41,100 km cyklo 2235A Rájov, (549 m)

43,300 km cyklo 2235A Třemešné, (500 m), Ves založená v údolí Bezděkovského potoka 4 km severozápadně od Bělé nad Radbuzou. Náležela mezi chodské vsi, jejichž správním centrem bývala nedaleká Bělá. Prvně zmiňována v roce 1436. Obec vybudovaná kolem obdélné nepravidelné návsi měla v roce 1939 celkem 96 domů s 312 obyvateli. Dnes je obec spojena se sousedním Bezděkovem. Pro obě lokality je užíván společný název Třemešné. Značná část objektů v obci, která má dnes kolem 100 stálých obyvatel, je využívána pouze rekreačně.

Třemešenský kostel Panny Marie stával v hájku nad železničním přejezdem. Drobná jednoduchá stavba s malou věžičkou byla vystavěna ve zlidovělém pozdně barokním slohu. Kolem roku 1982 byl chátrající kostel zbořen. Dávno před tím zmizelo i jeho cenné zařízení – pozdně gotický oltář a socha madony z konce 15. století. V prostoru návsi mezi pohostinstvím a železniční stanicí je pozoruhodná selská usedlost s vjezdem, nad kterým je vybudován ochoz. 2 km jihozápadně od vsi se nachází Kamenný vrch (738 m) s plochým vrcholem posetým skalkami a s omezeným výhledem. Pod vrcholem, asi v polovině kopce, jsou stará mlížiště – upravené plošiny, na nichž se páliho dřevěné uhlí.

45,200 km cyklo 2235 Dubec, (510 m), **kostel Archanděla Michaela** byl zbudován roku 1748 na náklady Löwensteinů z Löwensteinu na místě staršího objektu, který pravděpodobně pocházel ze 13. stol. Jednoduchá stavba s polygonálně uzavřeným presbytářem a věží čtvercového půdorysu.

46,700 km cyklo 37 Pavlíkov, (513 m)

49,700 km cyklo 37 Bělá nad Radbuzou- nám., (444 m), první písemná zmínka o Bělé pochází z Kosmovy kroniky, kde se píše, že na strmé skále nedaleko Bělé byl v roce 1121 zbudován hrad Přimda. Ves vznikla na soutoku Bezděkovského potoka a řeky Radbuzy, neboli Bílého potoka, který ji dal pravděpodobně i jméno. Jiná teorie spojuje název vsi se zdejšími dvěma slanými prameny. Rozvoj Bělé určovala její poloha na jedné ze středověkých obchodních cest z Horšovského Týna do Bavor. Nad původně českým obyvatelstvem postupně od 13. století převládli Němci, což se projevilo tím, že se vžil německý název obce Weissensulz.

Až do konce 16. století patřila Bělá k panství královského hradu Přimda. Byla jedním ze středisek přimdských Chodů, kteří zde měli svou rychtu. V roce 1600 získali Bělou Lamingenové z Albenreuthu. V roce 1614 dostavěli místní tvrz, ke které patřil také pivovar a poplužní dvůr. Později byla Bělá připojena k panství Újezd Svatého Kříže a bělský zámek zůstal jen úředním střediskem. Od 17. století vzniklo v okolí Bělé asi 10 sklár, některé z nich pracovaly ještě na počátku 20. století. Většina obyvatel bělska se zabývala zemědělstvím, dřevařstvím, rukodělnou výrobou.

Po roce 1945 byli obyvatelé Bělé i jejího okolí téměř všichni odsunuti a k oživení mnoha přhraničních obcí už nikdy nedošlo.

Památník padlým - pomník znázorňuje ležícího hocha. Reliéf s motivem běžících koní připomíná stádo lipicánů a operaci „Kovboj“, při které na konci druhé světové války zahynuli dva američtí vojáci a jejich jména jsou na pomníku rovněž uvedena.

Kostel Panny Marie Sedmibolestné - v letech 1696-97 byla v Bělé postavena kaple Bolestné Matky Boží. Kaple brzy nedostačovala svoji kapacitou a proto byla postupně rozšiřována, jak připomíná letopisec 1721 na vstupním portále. Roku 1826 svatostánek vyhořel. Majitel panství jej dal následně přestavět a zvětšit.

Restaurace Radbuza - otevřeno 11:00 až 24:00

49,800 km cyklo 37 most se sochami svatých, (444 m), barokní kamenný most je nejvýznamnější památkou v Bělé nad Radbuzou, byl postaven pravděpodobně mezi léty 1703 - 1723, má osm oblouků a šest pilířů, na kterých stojí sochy svatých.

50,900 km cyklo 37 U Černého rybníka - rozc., (492 m), Černý rybník místními zvaný také Bystřičák má rozlohu 3,5 ha. Je využíván ke sportovnímu rybaření - rybářský revír mimopstruhový 04 431 126 Černý rybník. V létě slouží také ke koupání, pláž se průběžně udržuje a seká. Je východiskem turistických a cyklistických tras pro oblast Růžova a Bystřice, leží na cyklotrase č. 37.

51,700 km cyklo 37 křižovatka cest, (515 m), pokračujeme přímo po cyklostezce 2280

52,500 km cyklo 2280 Bystřice, (538 m)

52,500 km cyklo 2280 Bystřice, (538 m)

54,200 km cyklo 2280 Hledsebe - hájovna, (577 m), německy Siehdichfür

54,900 km cyklo 2280 studánka, (599 m), vpravo za turistickým přístřeškem

58,300 km cyklo 2280 Pod Kamencem, (641 m), vyhlídkové místo

59,100 km cyklo 2280 odbočka cyklostezky 2280 vlevo, (612 m), pokračujeme přímo cyklostezkou 2282

62,100 km cyklo 2282 cíl Rekreační středisko Rybník, (533 m)

Mapa cyklotrasy je zobrazena na str. 26 až za popisem cyklotrasy na den 27.10. 2019

27.10. 2019

cyklotrasa (délka trasy 59,2 km, stoupání 1 292 m, klesání 1 292 m, čas 4:46 h)

0,000 km start Rekreační středisko Rybník, (533 m)

0,140 km cyklo 36 Rybník, (533 m)

3,000 km cyklo 36 pomník, (598 m), v lese poblíž hranic s Německem stojí malý pomníček, který připomíná památku Josefa Oczka, který padl 21. září 1938, odbočím vlevo na cyklostezku 36, EV13

4,300 km cyklo 36 zřícenina zámku Dianahof, (600 m), lovecký zámek byl vystavěn v roce 1812 na místě vyhořelého poplužního dvora. Později byl doplněn kaplí sv. Kryštofa. V 19. století zde byla zbudována obora pro daňky a jeleny. Po druhé světové válce sloužil jako strážní dům pohraniční stráž. Dnes zde zbývají pouze rozvaliny. Od zříceniny loveckého zámku se vydáme zpět stejnou cestou.

5,800 km cyklo 36 bývalá Horní Huť, (579 m), osada Horní Huť stávala při česko-bavorské hranici, na levém břehu Schwarzbachu, na svahu kopce Pod Horní hutí. Po administrativní stránce byla částí Švarcavy. V 17. století byla na tomto místě, tehdy ještě v Bavorsku, vystavěna sklárna a okolo ní vyrostla osada. V průběhu 18. století sklárna zanikla. V roce 1766 došlo k úpravě hranic, takže se Horní Huť stala součástí Čech.

11,200 km cyklo 36 bod záchran DO 014, (630 m), osada Úpor stávala při cestě od Novosedel na Grafenried, nedaleko odbočky na Schwarzach. Po administrativní stránce spadala pod Lučinu.

11,800 km cyklo EV13 hřbitov Nemanice, (633 m), vlevo ve směru jízdy, 30 m od cesty

11,900 km cyklo EV13 Bývalá Lučina, (633 m), **Grafenried**, či po druhé světové válce krátce **Lučina**, byla obec v okrese Domažlice. Ležela při současných česko-bavorských hranicích západně od Nemanic, do jejichž katastru dnes patří, a zanikla v padesátých a šedesátých letech 20. století v důsledku tvorby hraničního pásma. Zbylo po ní jen několik zřícenin.

Kostel sv. Jiří - upravené pozůstatky barokního kostela z roku 1775

13,600 km po zelené Bývalá Pila, (572 m), 150 m od rozcestníku směrem na sever stávala osada Pila v lesích mezi rovněž zaniklými sídly Mýtnice a Úpor v bažinaté pramenné oblasti přítoku Nemanického potoka. Po administrativní stránce spadala pod Lučinu. Osada byla postavena spolu s pilou, která jí dala název, přímo na břehu potoka. Až do roku 1764 stála v Bavorsku, po úpravách hranic připadla Čechům

15,400 km cyklo 36 Bývalá Mýtnice, (525 m), byla vesnice, která stávala na svahu nad Nemanickým potokem při křižovatce silnic z Novosedel na Vranov a již zaniklý Grafenried. Mýtnice vznikla někdy v 17. století a název je odvozen od místa, kde se vybíralo mýto. Až do roku 1764 totiž stála na hranici.

16,300 km cyklo 36 Novosedly, (564 m)

17,200 km cyklo 36 Nemanice, (508 m), u fotbalové hřiště **Nemanické duby** - tři duby jsou díky své výjimečnosti zařazeny mezi památné stromy České republiky